

STAKEHOLDEROVERLEG UITBREIDING DIPLOMATIEK NETWERK

Verslag, 12 januari 2016

1 WELKOMSTWOORD BART LAETHEM – AFDELINGSHOOFD DIPLOMATIEK NETWERK

Inleiding bij het diplomatiek netwerk van de Vlaamse Regering:

Vlaanderen heeft twee types diplomatieke vertegenwoordigers: enerzijds Algemeen Afgevaardigden van de Vlaamse Regering (AAVR) en anderzijds Vlaamse Economische Vertegenwoordigers (VLEV). Een AAVR vertegenwoordigt in zijn/haar ambtsgebied de hele Vlaamse Regering en is bevoegd voor alle gemeenschapsmateries , alsook alle gewestmateries waarvoor de Vlaamse overheid bevoegd is. Als uitzondering op dit algemene principe geldt dat de Algemeen Afgevaardigde niet bevoegd is voor het bevorderen van de export, noch voor het aantrekken van investeringen, die laatste taak behoort toe aan de VLEV. Het netwerk van AAVR bestaat momenteel uit 11 posten: 8 bilaterale (NL, UK, PL, D, A, E, VS, ZA), 2 multilaterale (EU, VN GEN) en 1 hybride (FR). AAVR zijn personeelsleden van het Departement internationaal Vlaanderen (DiV, VLEV van Flanders Investment & Trade (FIT).

Het Regeerakkoord voorziet de uitbreiding van het postennetwerk van AAVR op basis van SWOT-analyse. Het akkoord stelt daarover het volgende: “We bouwen het postennetwerk van de vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering verder uit op basis van een SWOT-analyse naar Scandinavië, de Westelijke Balkan, de BRIC-landen of de MINT-landen.” De uitvoering van deze analyse werd toevertrouwd aan DiV.

2 TOELICHTING BIJ HET PROCES DOOR ARNO CNUDE – BELEIDSMEDEWERKER DIPLOMATIEK NETWERK

Tweeledige aanpak:

- fase 1: brede analyse van 13 landen met als doel het bepalen van een shortlist van landen waar het vestigen van een bijkomende AAVR op meerdere domeinen meerwaarde heeft: analyse o.b.v. parameters/indicatoren rond 3 thema's: algemeen, internationale impact en strategische ligging, huidige en potentiële intensiteit van samenwerking met Vlaanderen (o.b.v. bevraging departementen Vlaamse overheid) -> 6 overblijvende landen
- fase 2: diepgaande analyse van deze 6 landen d.m.v. verdere interne bevraging Vlaamse overheid naast bevraging van externe stakeholders om breed gedragen advies te geven aan kabinet van de MP.

De uiteindelijke beslissing ligt bij de Vlaamse Regering.

Toelichting timing: het doel is om de nieuwe post te openen tegen 2019. De voorbereiding vergt tijdsintensieve logistieke en diplomatieke trajecten + dit dient te gebeuren in een context van besparingen.

3 TOELICHTING BIJ HET PROGRAMMA VAN HET OVERLEG DOOR FREDDY EVENS, TEAMCOÖRDINATOR BELANGHEBBENMANAGEMENT

In het voorjaar van 2015 bevroeg het team belanghebbendenmanagement (Freddy Evens, Roos Van de Cruys en Eva Haeverans) 20 belangrijke stakeholders van het Departement internationaal Vlaanderen over een aantal thema's uit de beleidsnota buitenlands beleid, internationaal ondernemen en ontwikkelingssamenwerking enerzijds en toerisme anderzijds. Tijdens deze gesprekken toonden de stakeholders zich geïnteresseerd in de bilaterale relaties van de Vlaamse Regering en het diplomatiek netwerk in het bijzonder. Dit overleg komt tegemoet aan de vraag van de stakeholders om bij toekomstig beleid hierbij betrokken te worden, alsook aan de betrachting van DiV om een gedragen advies te formuleren aan de Minister-president.

Deze vergadering werd bijeengeroepen specifiek voor de structurele partners van DiV. Daarnaast werden nog andere stakeholders aangedragen door de beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid. Deze laatste groep wordt louter elektronisch bevroegd.

Er wordt om verduidelijking gevraagd naar de rol van de AAVR wat betreft economische diplomatie en onderscheid met VLEV.

- DiV licht toe dat de AAVR focust op G2G-opdrachten (bijvoorbeeld aankarten handelsbelemmeringen, regelgeving,...), terwijl B2B (invest en export) behoort tot de kerntaken van de economische attachés. AAVR en VLEV werken complementair.
- Blijkt dat enkele organisaties nog onvoldoende bekend zijn met de werking van de AAVR.
- Opmerking dat de vraag of een Vlaamse diplomaat in het land in kwestie iets kan betekenen een belangrijk bijkomend criterium is.

4 PRIORITAIRE LANDEN: TOP 3 (SCORE 3 = PLAATS 1)

	BRAZILIË	CHINA	INDIA	ITALIË	SCANDINAVIË	TURKIJE
ABVV				2	2	2
ACLVB	1				3	2
AGORIA			2	1		3
BOERENBOND	1	3	2			
FTI						
KENNISCENTRUM VL. STEDEN		2			1	3
UNIZO		3	2			1
VLHORA			2		3	
VLIR	3	1	2			
VLIRUOS			3			
VIW	3	2	1			
VOKA		3	2			1
VVP	1	3	1		2	
VVSG		2		3	1 (AK)	

Ranking:

1. China: 19 punten
2. India: 17 punten
3. Scandinavië en Turkije: allebei 12 punten
4. Brazilië: 9 punten
5. Italië: 6 punten

Algemene opmerkingen bij de ranking/oefening:

- Dit overleg heeft de extra meerwaarde om van andere stakeholders de bekommernissen en prioriteiten te horen.
- Een aantal organisaties waren graag vroeger bij de oefening betrokken geweest (in de fase van de longlist). Er wordt betreurd dat Rusland reeds is weggefallen.
- Universitaire OS wordt gefinancierd vanuit de federale overheid. Er is geen overeenkomst tussen de federale lijst met prioritaire landen die hiervoor wordt gehanteerd en deze zes landen. Indonesië kan in de toekomst prioriteitenland worden (stond op longlist). Hoewel dus federale link, belangrijk dat ook AAVR aandacht hebben voor OS. Positieve ervaring met AAVR Zuidelijk Afrika.
- Er wordt opgemerkt dat een analyse van het bestaande netwerk van AAVR ook nuttig was geweest. Bij de analyse van de landen op de longlist ontbreekt met welk doel/strategie men een nieuwe post wil openen. Dit kon de analyse eenvoudiger maken.

////////////////////////////////////

- Enkele organisaties richten zich vooral op FIT, maar ze zien (mede door dit overleg) een rol voor AAVR in landen waar zich problemen voordoen op vlak van regelgeving en contacten met de overheid.
- Het is voor Vlaamse expats moeilijker contacten te leggen in landen buiten Europa dan binnen Europa, vandaar dat deze groep meer belang heeft bij een bijkomende AAVR buiten Europa.
- Voor de hogescholen is Scandinavië duidelijke koploper, voor universiteiten is dit eerder Brazilië. Voor hogescholen is het niet evident om buiten Europa een evenknie te vinden en dus om directe samenwerkingsverbanden op te zetten. Hogescholen werken daarom zoveel mogelijk samen met andere spelers.
- Goede (lucht)verbindingen zijn een belangrijke praktische voorwaarde voor vlotte samenwerking. Suggestie om AAVR rol te laten spelen bij uitbreiding van bestemmingen Brussels Airport.

5 KANSEN EN BEDREIGINGEN PER LAND

Brazilië

- Zwakke infrastructuur, veel bottlenecks, dus opportuniteit voor Vlaamse bedrijven (meer dan China waar infrastructuur beter is). Machines van Belgische bedrijven nodig bij hoge grondstofprijzen. Ook zwakte bij lage prijzen.
- Fytsanitaire normen vormen hinder om toegang te krijgen tot deze gigantische afzetmarkt. Rol AAVR.
- Groot potentieel voor onderwijs en onderzoek. Brazilië zit bij alle universitaire instellingen in top. Er zijn ook al veel samenwerkingen nu. Dit sluit aan bij actieplan mobiliteit van onderwijs met programma gericht op Brazilië (Science without borders).
- contacten van Vlaamse havens
- uitwisseling omtrent sociaal overleg
- groot aantal landgenoten, geen AAVR op het continent.
- Provincie Oost-Vlaanderen is actief in Brazilië in het kielzog van de haven van Gent. VVP zal oprijsting van de samenwerkingen van provincies overmaken.
- In veel dossiers zal de EU in de driving seat zitten, maar een AAVR kan dan een rol spelen als go between met de EU-delegatie.
- Hogescholen hechten meer dan universiteiten belang aan lagere taaldrempel (omwille van het belang van de landen voor stageplaatsen). Concreet betekent dit dat een goede kennis van het Engels belangrijk is. Dit is in BRAZ niet het geval maar men investeert er wel in.

China

- land in transitie (exportmodel naar consumptiemodel), fabriek van de wereld (maakindustrie en technologie); bevolking wordt rijker (grotere koopkracht): kansen voor toerisme en export Vlaamse kwaliteitsproducten; beslissingscentra voor bedrijven in Vlaanderen verschuiven naar China.
- enorm onderzoekspotentieel maar vormt ook bedreiging op vlak van copyright (wetenschappelijke integriteit).

- interessant voor smart city development, ook ecologische aspecten
- slechts 1 directe verbinding tussen Brussel en Peking
- Grote afzetmarkt voor voedingsproducten, ook bepaalde niches
- In China is het van bijzonder belang goed onderling af te stemmen. Spelers die naast elkaar spelen maken een slechte indruk. Eenheid nodig.
- grootste havens ter wereld
- China heeft een langetermijnstrategie en wil in 2050 leidende grootmacht zijn. Europa wordt beschouwd als verdeeld en traag. Hier een AAVR vestigen is dus aanwezig zijn in de grootmacht van morgen.

India

- beslissingscentra van bedrijven in Vlaanderen; zal China demografisch inhalen (groei van markt); iets Westers(er) (meer Engelstalig en Angelsaksisch systeem), democratischer dan China, diamant; doelmarkt om kenniswerkers (ICT) naar hier te trekken (economische migratie). Zware bureaucratie.
- veel potentieel om infrastructuur te creëren
- India House Leuven (ook Gent – Antwerpen hebben Indiaplatform)
- Veel Vlaamse ngo's actief: stageplaatsen voor studenten en docenten, geeft ook return naar capacity building.
- focus op livable cities; had zelf dossier hierover, maar gezien het niet is opgenomen in federale lijst van prioriteitslanden, wordt nog beraad over de aanpak.
- stad Leuven ontvangt delegaties omdat deze interesse hebben in Vlaamse expertise rond stadsontwikkeling vanuit toeristisch oogpunt (op hun vraag), ook bezoek aan IMEC (gezondheidszorg)
- vanaf februari 2016 geen rechtstreeks verbinding meer door vertrek Jetairways op Brussels Airport.
- gebrek aan logistiek systeem om voeding bij mensen te krijgen (bijna 75% verlies)
- universiteiten in India scoren lager op vlak van kwaliteit van onderzoek (dan bv. China of Brazilië)
- India zit in top 10 reisbeurzen Vlaamse studenten

Italië

- Van groot belang voor kunsthogeronderwijsinstellingen
- Sterke expertise op vlak van design; gelijkenissen tussen Noord-Italië en Vlaanderen (kmo's, industrie)
- Milaan populaire zakenbestemming voor kmo's
- lange traditie van (culturele) twinnings.
- Bologna-land, al veel samenwerking op vlak van onderzoek en ontwikkeling, en dus misschien minder prioritair. Dit geldt voor een stuk ook voor Scandinavië.
- veel vertegenwoordigingen vanuit Italië in Brussel, wat kan een AAVR nog betekenen?

Scandinavië

-> keuze voor regiopost Scandinavië i.p.v. één specifiek land. Later nog te bekijken of alle landen zullen deel uitmaken van het ambtsgebied.

////////////////////////////////////

Er wordt gevraagd of het de bedoeling is om op termijn heel EU af te dekken. Dit zal afhangen van de politieke keuzen en budgettaire mogelijkheden.

- pioniers inzake stadsontwikkeling, vooral omslag koolstofarme economie is meerwaarde
- hoewel net als in Italië veel bestaande en goede samenwerking op vlak van onderzoek en ontwikkeling kan regionale aanpak meerswaarde zijn; Scandinaven gelden als onderwijs- en onderzoekspioniers. Aantal zeer vooraanstaande instellingen.
- landen gelden in veel discussies als voorbeelden (sociaal, economisch, start-ups)
- aantal beslissingscentra voor bedrijven in Vlaanderen (Stora Enso, Maersk, Volvo)
- Finland ook deel van het ambtsgebied? Moet meegenomen worden gezien vliegtuigen dikwijls vol naar Helsinki vliegen.
- sterke lokale besturen met duidelijke bevoegdheden en middelen, vooral interessant vanuit bestuurlijk oogpunt.
- Denemarken en Zweden lijken sterk op VL sociaaleconomisch: best practices uitwisselen rond binnenlandse dossiers, maar ook internationaal (bv. TTIP)
- aandacht voor Europese mogelijkheden voor samenwerking; belang van contact met Nordic Council
- innovatie rond mobiliteit en duurzame energie;
- samenwerken rond promotie van mensenrechten gezien internationale reputatie van Scandinavische landen
- innovatiever dan Italië.
- Er zijn ook problemen,: lage groei; Zweden kampt met een vastgoedzeepbel.
- zijn deze landen niet Eurosceptischer dan Vlaanderen?

Turkije

- economische hub; wordt belangrijk voor EU als maakindustrie
- Turkse gemeenschap en ondernemers in België
- is veel nabijer dan de traditionele emerging markets (kan bijvoorbeeld op kortere termijn leveren dan China)
- tekort op lopende rekening en dus kwetsbaar voor financiële markten (jojo-effect)
- samenleving in VL wordt steeds diverser: belangrijk om voet aan de grond te hebben in die regio om ter plekke kennis op te bouwen
- grootste groeipotentieel, Vlaamse diplomaat kan impact hebben
- vluchtelingen crisis (partner), lokale partners voor uitbouwen democratie (samenwerking rond mensenrechten)
- geen enkele universitaire instelling gaf Turkije als prioriteit.
- Jumelages

6 VERWACHTINGSPATROON T.A.V. EEN AAVR

De voornaamste taken van een AAVR op basis van hun functiebeschrijving zijn:

1. Vertegenwoordiging (begeleiden/organiseren zendingen, uitvoeren verdragen, netwerken, onderhandelen,...)
2. Overleg (Intra-Vlaams, intra-Belgisch, met ontvangende staat, met actoren in België,...)

3. Rapportering (beleidsmonitoring, over eigen activiteiten, plaatselijke ontwikkelingen, berichtgeving over Vlaanderen in de plaatselijke media,...)
4. Communicatie & Publieksdiplomatie (woordvoerder, online communicatie, met Vlaamse bezoekers, met lokale sleutelfiguren,...)
5. Projecten opzetten (eigen projecten, ondersteunen projecten van derden, gezamenlijke initiatieven,...)
6. Logistiek beheer (office manager, kantoorgebouw, ICT, financieel,...)

Aan de hand van een schematische voorstelling hiervan wordt een korte discussie gevoerd over waarop extra kan worden ingezet:

- Jongste jaren meer aandacht voor de in het buitenland wonende Vlamingen, is positieve ontwikkeling
- AAVR voelt goed aan wanneer het aangewezen is een minister in te schakelen voor een bepaald dossier.
- hoofdzetels van buitenlandse bedrijven die vestigingen hebben in Vlaanderen benaderen: is iets dat nu te weinig wordt opgenomen door FIT/ambassades/politici
- Zendingen breed bekijken (niet enkel parlement en regering maar ook provincies en steden/gemeenten: geen beperkte definitie hanteren. Kunnen deuren openen. VVSG merkt op hieromtrent goede ervaring te hebben met AAVR Berlijn.
- Katalysatorrol AAVR
- AAVR als “Ambassadeur voor Vlaams Hoger onderwijs”: ook aandacht voor hogescholen. Overleg tijdens terugkeerdagen in september 2015 werd door VLIR en VLHORA als zeer positief ervaren.
- Actief speuren naar financieringsmogelijkheden voor hogeronderwijsinstellingen.

////////////////////////////////////

7 DEELNEMERSLIJST

Organisatie	Deelnemer
ABVV	Mehdi Koocheki
ACLVB	Pieter Baert
Agoria	Peter Demuynck
Boerenbond	Luc Vanoirbeek
Essencia	verontschuldigd
FTI	Bernard Tuyttens
Kenniscentrum Steden	Frederik Serroen
UNIZO	Annemarie Van de Walle
ViW	Koen Van der Schaeghe
VLHORA	Kathleen Van Heule
VLIR	Steven Van Luchene
VLIR-UOS	Kristien Verbrugghen
Voka	Stijn Decock
VVP	Jo Discart
VVSG	Betty De Wachter